Evropský parlament
2019-2024

Hospodářský a měnový výbor

2022/2146(INI)

16.5.2023

NÁVRH ZPRÁVY

o další reformě pravidel zdanění právnických osob
(2022/2146(INI))

Hospodářský a měnový výbor

Zpravodajka: Isabel Benjumea Benjumea

PR_INI

OBSAH

Strana

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU 3

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ.....10

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o další reformě pravidel zdanění právnických osob
(2022/2146(INI))

Evropský parlament,

– s ohledem na směrnici Rady 2003/49/ES ze dne 3. června 2003 o společném systému zdanění úroků a licenčních poplatků mezi přidruženými společnostmi z různých členských států („směrnice o zdanění úroků a licenčních poplatků“)[1],

– s ohledem na směrnici Rady 2011/96/EU ze dne 30. listopadu 2011 o společném systému zdanění mateřských a dceřiných společností z různých členských států („směrnice o mateřských a dceřiných společnostech“)[2],

– s ohledem na směrnici Rady (EU) 2016/1164 ze dne 12. července 2016, kterou se stanoví pravidla proti praktikám vyhýbání se daňovým povinnostem, které mají přímý vliv na fungování vnitřního trhu („směrnice proti vyhýbání se daňovým povinnostem I“ neboli „ATAD I“)[3], a směrnici Rady (EU) 2017/952 ze dne 29. května 2017, kterou se mění směrnice (EU) 2016/1164, pokud jde o hybridní nesoulady s třetími zeměmi („ATAD II“)[4],

– s ohledem na směrnici Rady 2011/16/EU ze dne 15. února 2011 o správní spolupráci v oblasti daní a o zrušení směrnice 77/799/EHS („směrnice o správní spolupráci v oblasti daní“ nebo „DAC 1“)[5], směrnici Rady 2014/107/EU ze dne 9. prosince 2014 , kterou se mění směrnice 2011/16/EU, pokud jde o povinnou automatickou výměnu informací v oblasti daní („DAC 2“)[6], směrnici Rady (EU) 2015/2376 ze dne 8. prosince 2015, kterou se mění směrnice 2011/16/EU, pokud jde o povinnou automatickou výměnu informací v oblasti daní („DAC 3“)[7], směrnici Rady (EU) 2016/881 ze dne 25. května 2016, kterou se mění směrnice 2011/16/EU, pokud jde o povinnou automatickou výměnu informací v oblasti daní („DAC 4“)[8], směrnici Rady (EU) 2016/2258 ze dne 6. prosince 2016, kterou se mění směrnice 2011/16/EU, pokud jde o přístup daňových orgánů k informacím pro boj proti praní peněz („DAC 5“)[9], směrnici Rady (EU) 2018/822 ze dne 25. května 2018, kterou se mění směrnice 2011/16/EU, pokud jde o povinnou automatickou výměnu informací v oblasti daní ve vztahu k přeshraničním uspořádáním, která se mají oznamovat („DAC 6“)[10] a směrnici Rady (EU) 2021/514 ze dne 22. března 2021, kterou se mění směrnice 2011/16/EU o správní spolupráci v

[1] Úř. věst. L 157, 26.6.2003, s. 49.
[2] Úř. věst. L 345, 29.12.2011, s. 8.
[3] Úř. věst. L 193, 19.7.2016, s. 1.
[4] Úř. věst. L 144, 7.6.2017, s. 1.
[5] Úř. věst. L 64, 11.3.2011, s. 1.
[6] Úř. věst. L 359, 16.12.2014, s. 1
[7] Úř. věst. L 332, 18.12.2015, s. 1.
[8] Úř. věst. L 146, 3.6.2016, s. 8.
[9] Úř. věst. L 342, 16.12.2016, s. 1.
[10] Úř. věst. L 139, 5.6.2018, s. 1.

oblasti daní („DAC 7“)[11],

– s ohledem na směrnici Rady (EU) 2017/1852 ze dne 10. října 2017 o mechanismech řešení daňových sporů v Evropské unii („směrnice o řešení sporů v EU“)[12],

– s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2101 ze dne 24. listopadu 2021, kterou se mění směrnice 2013/34/EU, pokud jde o zveřejňování informací o dani z příjmů některými podniky a pobočkami (směrnice o zveřejňování údajů podle jednotlivých zemí)[13],

– s ohledem na směrnici Rady (EU) 2022/2523 ze dne 14. prosince 2022 o zajištění globální minimální úrovně zdanění nadnárodních skupin podniků a velkých vnitrostátních skupin v Unii („směrnice o druhém pilíři“)[14],

– s ohledem na návrhy Komise čekající na přijetí, zejména o společném základu daně z příjmu právnických osob (COM(2016)0685), o společném konsolidovaném základu daně z příjmů právnických osob (COM(2016)0683) a balíček o digitálním zdanění (COM(2018)0147 a COM(2018)0148), jakož i na postoje Parlamentu k těmto návrhům,

– s ohledem na sdělení Komise ze dne 15. července 2020 nazvané „Akční plán pro spravedlivé a jednoduché zdanění podporující strategii oživení“ (COM(2020)0312),

– s ohledem na sdělení Komise ze dne 18. května 2021 nazvané „Zdanění podniků pro 21. století“ (COM(2021)0251),

– s ohledem na návrh směrnice Rady o zajištění globální minimální úrovně zdanění nadnárodních skupin v Unii (COM(2021)0823) předložený Komisí dne 22. prosince 2021, jakož i na postoj Parlamentu k tomuto návrhu[15],

– s ohledem na závěry Rady pro hospodářské a finanční věci přijaté dne 6. prosince 2022,

– s ohledem na studii Komise z ledna 2022 s názvem „Náklady na dodržování daňových předpisů na MSP – aktualizace a doplnění: závěrečná zpráva“,

– s ohledem na závěrečné výstupy Konference o budoucnosti Evropy a na usnesení Evropského parlamentu ze dne 4. května 2022 o opatřeních v návaznosti na Konferenci o budoucnosti Evropy[16],

– s ohledem na návrh směrnice Rady o stanovení pravidel týkajících se úlevy ke snížení zvýhodnění dluhu oproti vlastnímu kapitálu a o omezení odpočitatelnosti úroků pro účely daně z příjmu právnických osob (COM(2022)0216), který dne 11. května 2022 předložila Komise,

– s ohledem na výzvu Komise k předložení faktických podkladů pro účely posouzení

[11] Úř. věst. L 104, 25.3.2021, s. 1.
[12] Úř. věst. L 265, 14.10.2017, s. 1.
[13] Úř. věst. L 429, 1.12.2021, s. 1.
[14] Úř. věst. L 328, 22.12.2022, s. 1.
[15] Úř. věst. C 479, 16.12.2022, s. 89.
[16] Přijaté texty, P9_TA(2022)0141.

dopadů ze dne 13. října 2022 o návrhu směrnice Rady o podnikání v Evropě: rámci pro zdanění příjmů (BEFIT),

– s ohledem na projev předsedkyně Komise Ursuly von der Leyenové na plenárním zasedání Evropského parlamentu dne 19. října 2022 o přípravách na zasedání Evropské rady ve dnech 20.–21. října 2022,

– s ohledem na sdělení Komise ze dne 16. března 2023 nazvané „Dlouhodobá konkurenceschopnost EU: výhled po roce 2030“ (COM(2023)0168),

– s ohledem na závěry Evropské rady ze dne 23. března 2023,

– s ohledem na své usnesení ze dne 7. října 2021 o reformě politiky EU v oblasti škodlivých daňových praktik (včetně reformy Skupiny pro kodex chování)[17],

– s ohledem na své usnesení ze dne 15. února 2022 o dopadu vnitrostátních daňových reforem na hospodářství EU[18],,

– s ohledem na své usnesení ze dne 10. března 2022 s doporučeními Komisi o spravedlivém a jednoduchém zdanění podporujícím strategii oživení (kroky EP v návaznosti na červencový akční plán Komise a jejích 25 iniciativ v oblasti DPH, zdanění právnických a fyzických osob)[19],

– s ohledem na své usnesení ze dne 4. října 2022 nazvané „Dopad nových technologií na zdanění: kryptoaktiva a technologie blockchain“[20],

– s ohledem na zprávu Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) ze dne 19. července 2013 o erozi daňové základny a přesouvání zisků (BEPS),

– s ohledem na závěrečné zprávy o řešení BEPS z října 2015, které vypracovaly OECD/G20,

– s ohledem na prohlášení inkluzivního rámce OECD/G20 pro řešení BEPS ze dne 8. října 2021 s názvem „Řešení daňových výzev vyplývajících z digitalizace hospodářství o dvou pilířích“, ke kterému se k 16. prosinci 2022 připojilo a na němž se dohodlo 138 ze 141 členů,

– s ohledem na zprávy o návrzích prvního a druhého pilíře přijatých inkluzivním rámcem OECD/G20 ze dne 14. října 2020 a na závěry hospodářské analýzy OECD a posouzení dopadů ze dne 12. října 2020 nazvané „Daňové výzvy vyplývající z digitalizace – posouzení hospodářských dopadů“,

– s ohledem na vzorová pravidla druhého pilíře inkluzivního rámce OECD/G20 pro řešení BEPS ze dne 20. prosince 2021 pro vnitrostátní provádění celosvětové minimální daně ve výše 15 %,

[17] Úř.věst. C 132, 24.3.2022, s. 167.
[18] Úř.věst. C 342, 6.9.2022, s. 14.
[19] Úř.věst. C 347, 9.9.2022, s. 211.
[20] Úř.věst. C 132, 14.4.2023, s. 15.

– a ohledem na veřejný zákon Spojených států amerických 117-169 ze dne 16. srpna 2022 nazývaný též zákon o snížení inflace,

– s ohledem na článek 54 jednacího řádu,

– s ohledem na stanovisko Rozpočtového výboru,

– s ohledem na zprávu Hospodářského a měnového výboru (A9-0000/2023),

A. vzhledem k tomu, že členské státy se mohou svobodně rozhodnout, jaké zvolí vlastní hospodářské politiky, zejména pak své vlastní daňové politiky v mezích stanovených Smlouvami o EU; vzhledem k tomu, že daňová politika je sice i nadále z velké části odpovědností členských států, jednotný trh však vyžaduje koordinaci při stanovování daňových politik, má-li se prohloubit integrace jednotného trhu;

B. vzhledem k tomu, že evropské společnosti čelí silnému protivětru v důsledku současných nepříznivých hospodářských a sociálních podmínek;

C. vzhledem k tomu, že akční plán BEPS dokázal vytvořit celosvětový konsenzus v řadě otázek týkajících se boje proti agresivnímu daňovému plánování;

D. vzhledem k tomu, že EU šla příkladem při provádění mezinárodních dohod do velkého počtu daňových směrnic, které zlepšily koordinaci a boj EU proti agresivnímu daňovému plánování;

E. vzhledem k tomu, že ke dni 16. prosince 2022 se 138 států, včetně všech členských států EU, dohodlo na reformě mezinárodního daňového systému formou řešení založeného na dvou pilířích;

F. vzhledem k tomu, že roztříštěnost daňových politik vytváří nejrůznější překážky pro občany a společnosti na jednotném trhu, zejména pak pro malé a střední podniky (MSP); vzhledem k tomu, že tyto překážky odrazují od přeshraniční obchodní činnosti a mohou narušit jednotný trh;

G. vzhledem k tomu, že zvýhodnění dluhu ve zdanění právnických osob umožňuje velkorysé daňové odpočty splátek úroků; vzhledem k tomu, že náklady na financování kapitálu nelze odečítat podobným způsobem;

1. připomíná, že spolupráce členských států EU v oblasti zdanění právnických osob není sama o sobě cílem, ale spíše prostředkem k dokončení, zlepšení a dalšímu rozvoji jednotného trhu;

2. vítá závěry Evropské rady ze dne 23. března 2023 vyzývající ke zjednodušení obecného právního prostředí a ke snížení administrativní zátěže a sdělení Komise ze dne 16. března 2023, v němž se zdůrazňuje, že pro podporu růstu a soukromých investic, zejména odstraněním daňových překážek pro přeshraniční investice je klíčový daňový rámec EU;

3. zdůrazňuje, že je mimořádně důležité bojovat proti přesouvání zisků a současně podporovat fiskální spravedlnost, transparentnost a jistotu a současně udržovat daně na

úrovních, které podporují udržitelný hospodářský růst;

4. bere na vědomí četné daňové směrnice přijaté od roku 2011, které přinášejí spravedlivější, jednodušší a účinnější zdanění právnických osob v EU a velký počet povinností v oblasti dodržování daňových předpisů pro společnosti v EU[21];

5. odsuzuje skutečnost, že členské státy provedly a uplatňují daňové směrnice odlišným způsobem, což podkopává správné fungování jednotného trhu a vede k rozporům, pokud jde o základ daně, k větší byrokracii a vyšším nákladům na dodržování předpisů;

Snížení zátěže společností EU spočívající v dodržování právních předpisů

6. konstatuje, že odhadované náklady velkých nadnárodních podniků na dodržování daňových předpisů představují přibližně 2 % zaplacených daní, zatímco u MSP tento odhad představuje přibližně 30 % zaplacených daní; připomíná, že evropské podniky, zejména MSP, jsou hlavními tahouny hospodářského růstu a tvorby pracovních míst;

7. vyzývá Komisi, aby předložila celkové zhodnocení kroků učiněných v oblasti zdanění právnických osob od roku 2011 a aby okamžitě zmírnila zátěž podniků tím, že zavede regulační moratorium a opozdí přijetí těch aktů týkajících se daní, které by zbytečně zvýšily náklady pro podniky, jež už nyní čelí zátěži; vyzývá Komisi, aby provedla test nových legislativních návrhů týkajících se zdanění s ohledem na konkurenceschopnost, jak dne 22. března 2023 požádala Evropská rada pro všechny nové návrhy;

8. vítá návrh Konference pro budoucnost Evropy ze dne 9. května 2022 týkající se testu konkurenceschopnosti s cílem analyzovat dopad mimo jiné nových právních předpisů v oblasti zdanění na podniky a na jejich podnikatelské prostředí; netrpělivě očekává provedení do praxe oznámení předsedkyně Komise Ursuly von der Leyenové ze dne 19. října 2022 o zavedení standardního testu konkurenceschopnosti do tvorby právních předpisů EU;

9. bere na vědomí obnovenou diskusi o daňových pobídkách v návaznosti na zákon USA o snížení inflace; vyzývá Komisi, aby umožnila experimentování s daňovými dobropisy; trvá nicméně na tom, že by veškerá rozhodnutí měla být přijímána koordinovaně, aby bylo zachováno fungování jednotného trhu;

10. vyzývá členské státy, aby se podílely na politikách uplatnění odpočtu na dani kapitálových investic v plné výši a zavedly trvalá ustanovení o kapitálových úlevách s cílem zlepšit reálné investice a napomoci konkurenceschopnosti Evropy;

11. vyzývá členské státy, aby s ohledem na vysokou míru inflace využily dodatečné příjmy z vyšších cen energií přímo na snížení zátěže podniků, zejména těch malých a středních;

Dohoda o druhém pilíři

12. bere na vědomí řešení o dvou pilířích dohodnuté na úrovni inkluzivního rámce

[21] Viz zejména směrnice proti vyhýbání se daňovým povinnostem (ATAD I a ATAD II), změny směrnice o správní spolupráci v oblasti daní (DAC 1 až DAC 7), přezkum směrnice o mateřských a dceřiných společnostech, směrnici o řešení sporů v EU, směrnici o zveřejňování údajů podle jednotlivých zemí nebo směrnici o druhém pilíři.

OECD/G20 o rozdělení daňových práv a uplatňování minimální efektivní daňové sazby ve výši 15 % na globální zisky nadnárodních společností;

13. konstatuje, že vedle vypořádání se s nestálostí podnikatelského prostředí a rostoucím počtem směrnic EU v oblasti zdanění podniky vyčleňují své finanční a lidské zdroje na uplatňování pravidel podle druhého pilíře; vyzývá Komisi, aby podnikům poskytla úlevu a dostatek času na to, aby se mohly připravit na případná nová pravidla BEFIT;

Cesta ke zjednodušenému režimu daně právnických osob

14. vyzývá Komisi, aby vedla všechny členské státy ke zjednodušenému daňovému režimu s cílem snížit administrativní zátěž pro podniky, zejména ty malé a střední; uznává, že zjednodušení postupů vrácení daně, odpočtů a soudního řízení jsou dalšími řešeními, jak snížit administrativní zátěž, zejména pro malé a střední podniky;

15. připomíná, že zjednodušení složitosti právního práce systémů zdanění právnických osob pomáhá přilákat přímé zahraniční investice a snižuje riziko relokace podniků do zemí mimo EU;

16. vítá plán Komise pracovat na návrhu týkajícím se BEFIT, jehož předložení se očekává ve třetím čtvrtletí roku 2023 a který má představit nová a jednotná pravidla EU pro zdanění právnických osob na základě spravedlivého, komplexního a účinného vzorce pro rozdělení a společného základu daně z příjmu pro podniky, což společnostem zajistí jednoznačnost a předvídatelnost;

17. opakuje, že se domnívá, že iniciativa BEFIT by měla být podpořena politickým postupem pro vytváření politické podpory pro změnu a že by tuto iniciativu mělo doprovázet důkladné posouzení dopadů;

18. bere na vědomí cíle BEFIT, jichž se týkala výzva Komise k předložení faktických podkladů pro účely posouzení dopadů, a sice zvýšit odolnost podniků snížením složitosti daňových předpisů a nákladů na dodržování právních předpisů, jimž čelí podniky v EU vykonávající přeshraniční činnost, odstranit překážky pro přeshraniční investice a zajistit větší přitažlivost jednotného trhu pro mezinárodní investice, vytvořit prostředí přispívající ke spravedlivému a udržitelnému růstu prostřednictvím přípravy administrativního zjednodušení a zajistit udržitelné daňové příjmy, což je zvlášť důležité v současném složitém hospodářském prostředí;

19. upozorňuje na nápad vytvořit jednotné kontaktní místo umožňující podávat jedno konsolidované daňové přiznání; vyzývá Komisi, aby zavedla jednotné kontaktní místo pro uplatňování pravidel BEFIT v rámci testovací fáze a aby je začlenila jako stálý prvek BEFIT, pokud bude testovací fáze úspěšná;

20. bere na vědomí návrh Komise ze dne 11. května 2022, který se věnuje zvýhodnění dluhu ve zdanění právnických osob; odsuzuje rozhodnutí Rady ze dne 6. prosince 2022 pozastavit přezkum návrhu; vyzývá Radu, aby o tomto návrhu znovu začala jednat;

21. zdůrazňuje, že daňové pobídky uplatňované fiskálně odpovědným způsobem pro soukromý výzkum a vývoj (např. prostřednictvím daňových dobropisů, vyšších příspěvků nebo upravených plánů odpisů) mohou napomoci zvýšit celkové výdaje

hospodářství na výzkum a vývoj, které s sebou často nesou pozitivní externality; připomíná, že výdaje právnických osob na výzkum a vývoj v roce 2020 odpovídaly 1,5 % HDP EU oproti 2,6 % v USA a v Japonsku, a to podle investiční zprávy Evropské investiční banky za rok 2022/2023; vyzývá Komisi, aby předložila posouzení daňových pobídek pro soukromý výzkum a vývoj;

°

° °

22. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě a Komisi.

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

Pandemie COVID-19, po které následovala ruská agrese proti Ukrajině, mimořádně zatížily evropské podniky v podobě vysoké inflace, vedlejších účinků omezení volného pohybu osob, problémů v dodavatelských řetězcích a nedostatku surovin. Tyto překážky jsou další zátěží pro soukromý sektor EU, který již nyní čelí vysokým nákladům na dodržování předpisů v důsledku předchozích právních předpisů EU v oblasti zdanění.

Důsledky těchto dvou krizí byly zvlášť zdrcující pro evropské malé a střední podniky, mezi které sice patří téměř všechny podniky nefinančního sektoru Evropské unie (EU-28) (99,8 %) a které vytvářejí dvě třetiny celkové zaměstnanosti (66,6 %) v EU-28, ale které jsou v konkurenční nevýhodě kvůli vyšším nákladům na dodržování právních předpisů ve srovnání s nadnárodními podniky a které jsou dotčeny zvýhodněním dluhu ve zdanění právnických osob.

V zájmu podpory konkurenceschopnosti evropských podniků, zejména těch malých a středních, se zpravodajka domnívá, že:

- Regulační zátěž evropských podniků by měla být okamžitě zmírněna zavedením regulatorního moratoria a posouzením dopadů minulých kroků na zdanění právnických osob, než se přistoupí k návrhu nových právních předpisů. Je důležité zohlednit „test konkurenceschopnosti“, který byl navržen na plenárním zasedání Konference o budoucnosti Evropy, na což reagovala předsedkyně Komise a Evropská rada. Dodatečné daňové příjmy vytvořené vyššími cenami energií by měly zmírnit dopad současných vysokých měr inflace.

- Je třeba zvážit uplatnění daňových úlev a jiných pobídek s cílem podpořit současnou a budoucí konkurenceschopnost evropských podniků. Rozhodnutí o zavedení těchto podpůrných opatření by však mělo být přijato koordinovaně mezi členskými státy, aby se neohrozilo fungování jednotného trhu.

- Klíčem ke snížení administrativní zátěže evropských podniků, zejména těch malých a středních, je přechod na zjednodušený daňový režim. Komise by měla vést členské státy ke zjednodušení postupů vracení daně, odpočtů a soudních řízení. Snížení regulační zátěže posílí odolnost evropských společností, podpoří mezinárodní investice a vytvoří prostředí přispívající ke spravedlivému a udržitelnému hospodářskému růstu.

- S ohledem na nadcházející návrh BEFIT a zavedení pravidel podle druhého pilíře OECD by Komise načasovat zavedení těchto regulačních balíčků tak, aby podnikům poskytla nezbytnou úlevu a čas na to, aby se mohly připravit na změnu regulačního prostředí.